

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO
TẠO
BẮC GIANG

KÌ THI TUYỂN SINH LỚP 10 TRUNG HỌC PHỔ
THÔNG
NĂM HỌC 2018-2019
MÔN THI: NGŨ VĂN

Ngày thi: 05/6/2018

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian phát
đề)

Câu 1 (2,0 điểm).

Đọc bài thơ sau và trả lời những câu hỏi ở dưới:

*Lặng rồi cả tiếng con ve
Con ve cũng mệt vì hè nắng oi.
Nhà em vẫn tiếng ạ ời
Kẽo cà tiếng võng mẹ ngồi mẹ ru.
Lời ru có gió mùa thu
Bàn tay mẹ quạt mẹ đưa gió về.
Những ngôi sao thức ngoài kia
Chẳng bằng mẹ đã thức vì chúng con.
Đêm nay con ngủ giấc tròn
Mẹ là ngọn gió của con suốt đời.*

(Mẹ, Trần Quốc Minh, Theo Thơ chọn với lời bình,
NXB Giáo dục, 2002, tr. 28 - 29)

- Bài thơ được viết theo thể thơ nào?
- Trong bài thơ, những âm thanh nào được tác giả nhắc đến?
- Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ trong hai câu thơ sau:

*Đêm nay con ngủ giấc tròn
Mẹ là ngọn gió của con suốt đời.*

Câu 2 (3,0 điểm).

Em hãy viết một bài văn (khoảng 300 chữ) bàn về lòng hiếu thảo.

Câu 3 (5,0 điểm).

Cảm nhận của em về nhân vật ông Hai trong đoạn trích sau:

Cổ ông lão nghẹn ắng hẳn lại, da mặt tê rần rần. Ông lão lặng đi, tưởng như đến không thở được. Một lúc lâu ông mới rặn ề ề, nuốt một cái gì vương ở cổ, ông cất tiếng hỏi, giọng lạc hẳn đi:

- Liệu có thật không hở bác? Hay là chỉ lại ...

[...] Ông lão vờ vờ đứng lảng ra chỗ khác, rồi đi thẳng [...]

Ông Hai cúi gằm mặt xuống mà đi. Ông thoáng nghĩ đến vụ chủ nhà.

Về đến nhà, ông Hai nằm vật ra giường, mấy đứa trẻ thấy bố hôm nay có vẻ khác, len lét đưa nhau ra đầu nhà chơi sậm chơi sụi với nhau.

Nhìn lũ con, tủi thân, nước mắt ông lão cứ giàn ra. Chúng nó cũng là trẻ con làng Việt gian đấy ư? Chúng nó cũng bị người ta rẻ rúng hắt hủi đấy ư? Khốn nạn, bằng ấy tuổi đầu... Ông lão nắm chặt hai tay lại mà rít lên:

- Chúng bay ăn miếng cơm hay miếng gì vào mồm mà đi làm cái giống Việt gian bán nước để nhục nhã thế này.

Ông lão bỗng ngừng lại, ngờ ngợ như lời mình không được đúng lắm. Chả nhẽ cái bọn ở làng lại đốn đến thế được. Ông kiểm điểm từng người trong óc. Không mà, họ toàn là những người có tinh thần cả mà. Họ đã ở lại làng, quyết tâm một sống một chết với giặc, có đời nào lại cam tâm làm điều nhục nhã ấy!...

Nhưng sao lại nảy ra cái tin như vậy được? Mà thằng chánh Bệu thì đích thị là người làng không sai rồi. Không có lửa thì sao có khói? Ai người ta hơi đâu bịa tạc ra những chuyện ấy làm gì. Chao ôi! Cực nhục chưa, cả làng Việt gian! Rồi đây biết làm ăn, buôn bán ra sao? Ai người ta chứa. Ai người ta buôn bán mấy. Suốt cả cái nước Việt Nam này người ta ghê tởm, người ta thù hằn cái giống Việt gian bán nước... Lại còn bao nhiêu người làng, tan tác mỗi người một phương nữa không biết họ đã rõ cái cơ sự này chưa?...

(Trích Làng, Kim Lân, Ngữ văn 9, tập 1, NXB Giáo Dục, 2014, tr 165 - 166)

----- **HẾT** -----

Đáp án tham khảo

Câu 1:

a) Bài thơ được viết theo thể thơ lục bát

b) Trong bài thơ, những âm thanh được tác giả nhắc đến là: tiếng ve, tiếng vông kêu, tiếng mẹ hát ru.

c) Biện pháp tu từ:

- Ẩn dụ: "giấc tròn" => Cách nói ẩn dụ "giấc tròn" không phải chỉ là giấc ngủ của con mà còn mang ý nghĩa cuộc đời con luôn có mẹ theo sát bên nâng bước con đi, che chở cho con, dành tất cả yêu thương.

Câu 2: Tham khảo dàn ý sau

I. Mở đoạn: Nêu vấn đề cần bàn luận

“Công cha như núi Thái Sơn

Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra”

- Đây là những câu tục ngữ nói về lòng hiếu thảo của con người, không chỉ chúng ta có lòng biết ơn đối với cha mẹ mà lòng biết ơn còn được thể hiện với ông bà và đất nước.

- Hiếu thảo là một truyền thống tốt đẹp của dân tộc ta từ xưa đến nay, là một phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam ta.

II. Thân đoạn

1. Hiếu thảo là gì ?

- Hiếu thảo là hành động đối xử tốt với ông bà cha mẹ, luôn yêu thương họ

- Lòng hiếu thảo là phụng dưỡng ông bà cha mẹ khi ốm yếu và già cả

2. Biểu hiện của lòng hiếu thảo như thế nào?

- Những người có lòng hiếu thảo là người luôn biết cung kính và tôn trọng ông bà, cha mẹ

- Biết vâng lời và làm cho cha mẹ được vui vẻ, tinh thần được yên tâm.

- Luôn biết sống đúng chuẩn mực với đạo đức xã hội, thực hiện lễ nghi hiếu nghĩa đối với các bậc sinh thành.

- Lòng hiếu thảo là hành vi vô cùng ý nghĩa mang lại danh tiếng tốt cho ông bà cha mẹ và tổ tiên.

3. Vì sao cần phải có lòng hiếu thảo với ông bà cha mẹ?

- Ông bà cha mẹ là người đã sinh ra ta, đã mang lại cuộc sống này cho chúng ta
- Hiếu thảo là một chuẩn mực đạo đức của xã hội
- Sống hiếu thảo với ông bà cha mẹ là thể hiện sống có trách nhiệm của mỗi người
- Người có lòng hiếu thảo luôn được mọi người yêu mến và quý trọng
- Khi bạn hiếu thảo thì con cái của bạn sau này sẽ hiếu thảo với bạn
- Giá trị của bạn sẽ được nâng cao nếu sống có hiếu thảo
- Lòng hiếu thảo gắn kết các thành viên trong gia đình với nhau, thể hiện tình yêu thương gia đình

4. Cần làm gì để có được lòng hiếu thảo?

- Phải biết kính trọng và yêu thương ông bà cha mẹ
- Chăm sóc, phụng dưỡng ông bà cha mẹ khi về già
- Cư xử tốt với ông bà cha mẹ, không cãi lại
- Yêu thương anh em trong nhà

5. Liên hệ

- Em đã làm những gì để thể hiện lòng hiếu thảo với ông bà, cha mẹ
- Phê phán những người không hiếu thảo trong xã hội hiện nay: sống bất hiếu, vô lễ, thậm chí còn đánh đập đối xử tàn nhẫn, bỏ rơi cha mẹ già. Đó là một lối sống vô ơn, một nhân cách kém cỏi, đáng chê trách.

III. Kết đoạn

- Phải sống hiếu thảo với ông bà cha mẹ
- Cần thể hiện lòng hiếu thảo đối với ông bà cha mẹ ngay từ hôm nay.

Câu 3: